

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ДОНБАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ГОРЛІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІНОЗЕМНИХ МОВ**

КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

**ПСИХОПОЕТИКАЛЬНИЙ ДИСКУРС В
СУЧАСНОМУ ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВІ**

СИЛАБУС

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність	014.02 Середня освіта (Мова і література (англійська))
Освітня програма	Середня освіта (Мова і література (англійська)). Психологія
Форма навчання	денна
Курс	I
Семестр	I

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол засідання

кафедри української філології

28.08.2019 № 1

ЗМІСТ

1.	Відомості про розробників і науково-педагогічних працівників, які викладають навчальну дисципліну	3
2.	Цілі, завдання, передумови вивчення навчальної дисципліни	3
3.	Предметні компетентності та результати навчання	5
4.	Місце навчальної дисципліни в структурі освітньої програми	6
5.	Опис навчальної дисципліни	7
6.	Обсяг, методика і технології викладання дисципліни	7
6.1.	Анотація програми навчальної дисципліни	7
6.2.	Основні модулі навчальної дисципліни	10
6.3.	Індивідуальне навчально-дослідне завдання	10
6.4.	Форми та методи навчання	10
7.	Політика навчальної дисципліни	11
8.	Контрольні заходи результатів навчання	11
8.1.	Поточний контроль	12
8.2.	Підсумковий контроль	12
9.	Критерії й засоби оцінювання рівня знань і умінь студентів із дисципліни	12
10.	Рекомендована література	16

1. Відомості про розробників і науково-педагогічних працівників, які викладають навчальну дисципліну:

Назва курсу	Психопоетикальний дискурс в сучасному літературознавстві
Викладач (-і)	<i>Скляр Ірина Олександрівна</i> , кандидат філологічних наук, доцент
Контактний телефон	+38(050) 199-51-27
E-mail	i.skliar@forlan.org.ua
Локація курсу в корпоративному середовищі	Ресурсний центр (аудиторія № 315, навчальний корпус № 2)
Формат курсу	Очний (offline)
Консультації	Очні консультації: в день проведення лекцій/семінарських занять (за попередньою домовленістю). Усі запитання можна надсилати на адреси електронної пошти, зазначені в силабусі.

2. Цілі, завдання, передумови вивчення навчальної дисципліни

«Психопоетикальний дискурс в сучасному літературознавстві» в межах варіативної складової є вибірковою дисципліною літературознавчого спрямування, яка визначає низку завдань фундаментальної професійної підготовки фахівців вищої кваліфікації та забезпечує виконання поглибленої підготовки за напрямом, передбаченим освітньою програмою.

Метою дисципліни є: ознайомлення здобувачів із змістом літературознавчої підготовки, зокрема з проблемами психопоетикального дискурсу в класичному та сучасному літературознавстві, теоретико-методологічними підходами, що застосовують до техніки психопоетикального аналізу художнього тексту й творчості митця, з особливостями функціонування форм, засобів і прийомів психопоетикального зображення у світлі авторської світоглядної позиції, з основними процесами психології художньої творчості; відпрацювання навичок розвитку читацької та науково-дослідницької діяльності; формування естетичного смаку, свідомої потреби наукового дослідження тексту творів.

Завдання:

- розкрити специфіку предмета в системі інших дисциплін;
- сформулювати уявлення про психопоетикальну складову літературознавчої дисципліни;
- визначити ключові складові проблеми психопоетикального дискурсу в сучасному літературознавстві (традиційне й сучасне бачення);
- з'ясувати концептуальні особливості психопоетики як теоретико-літературної проблеми, її змістові аспекти;

- на основі теоретичних, історико-літературознавчих, психологічних розвідок познайомити з існуючими методологіями психопоетичного аналізу художнього тексту й творчості митця;
- познайомити зі специфікою формування та розвитку творчої особистості художника, плину творчого процесу;
- удосконалити навички самостійної навчально-дослідної діяльності та здатності орієнтуватися в багатожанровому масиві творів сучасної української та зарубіжної літератур в контексті розвитку психопоетики;
- інтегрувати сформовані знання про психопоетику та її місце в сучасному літературознавстві, категоріально-термінологічний апарат, методології та інструментарій, необхідні для повноцінного аналізу й інтерпретації художніх текстів, а також розуміння головних закономірностей перебігу літературного процесу, у практичну діяльність;
- спонукати до опрацювання недостатньо дослідженого літературознавцями матеріалу;
- формувати духовно-ціннісні орієнтації особистості на основі вивчення найвизначніших творів художньої літератури вказаного періоду;
- дослідити творчість видатних українських і зарубіжних письменників у контексті розвитку психопоетики;
- розвивати мислення здобувачів вищої освіти: образного, асоціативного, абстрактного, логічного;
- виховування у здобувачів вищої освіти поваги до духовних здобутків людства, здатності формувати, формулювати й активно обстоювати власну точку зору, систему життєвих, естетичних цінностей і пріоритетів, прагнення мати власне світобачення, зберігати й продовжувати кращі національні традиції.

Передумови для вивчення дисципліни: інтегрувальним центром навчальних знань здобувачів вищої освіти у межах дисципліни у структурі літературознавчої підготовки є спільне понятійне ядро, що включає такі ключові поняття, як художнє слово, текст, структура тексту, художній твір, зображально-виражальні засоби, художнє мовлення, стиль, психопоетика, психіатричне літературознавство, психолінгвістика, психонаратив, психопоетичний аналіз, характерологічний і психопатологічний аналіз твору, суб'єкт / об'єкт мовлення, художнє мовлення, авторська психологічна розповідь, психологічний самоаналіз, психологічний опис, психологічна розповідь, психологічний авторський коментар, психологія художньої творчості, психотип персонажа, психотип митця, процес креації, креативна індивідуальність.

Дисципліна формує **міждисциплінарні взаємозв'язки** з іншими навчальними курсами традиційної системи літературознавчої підготовки: «Вступ до літературознавства», «Аналіз художнього тексту: жанри та стилі», «Історія української літератури», «Зарубіжна література», «Історія української літературної критики», «Теорія літератури», «Сучасна українська література», «Новітній літературний процес в Україні: концепції та тенденції розвитку», «Психолінгвістика», «Патопсихологія», «Порівняльна психологія» тощо.

3. Предметні компетентності та результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти **компетентностей і програмних результатів** навчання відповідно до освітньої програми спеціальності 014.02 Середня освіта (Мова і література (англійська)), а саме:

Загальні компетентності:

- здатність аналізувати й оцінювати сучасні наукові досягнення в галузі літературознавства;
- здатність планувати та вирішувати завдання власне особистісного та професійного розвитку;
- здатність здійснювати пошук, обробку, систематизацію, контекстуалізацію та інтерпретацію загальнонаукової інформації з різних джерел, генерувати нові ідеї для вирішення наукових і практичних завдань, зокрема у міждисциплінарних галузях;
- здатність орієнтуватися в інформаційних та Internet джерелах, працювати з бібліотечними фондами, критично ставитись до отриманої інформації, усвідомлювати цінності суб'єктивної позиції в інформаційному просторі, володіння комп'ютерною та інформаційною культурою;
- здатність працювати у професійній та/або науковій групі, дотримуючись етичних норм професійної діяльності та академічної доброчесності.

Фахові компетентності:

- здатність використовувати базові знання про теоретичні засади, методологічні принципи, практичне застосування та міждисциплінарні зв'язки сучасного літературознавства;
- здатність до духовно-ціннісної орієнтації та формування естетичних потреб особистості на основі вивчення найяскравіших зразків художньої літератури;
- здатність мислити логічно й послідовно, здійснювати аналіз та синтез різних ідей, точок зору, літературознавчих явищ у їх взаємозв'язку та взаємозалежності;
- здатність розрізняти художні явища й тенденції сучасного літературного процесу, визначати їх особливості, історичну обумовленість, розглядати їх в контексті історико-літературних і критичних оцінок представників різних шкіл сучасного літературознавства і психології;
- базові уявлення в аспекті засадничих літературознавчих категорій (принцип, метод, методологічна система й підходи до психопоетикального аналізу);
- здатність виявляти самостійність у постановці цілей і задач планування навчального процесу;
- здатність логічно й послідовно розв'язувати різноманітні завдання, спрямовані на поетапне досягнення запланованих цілей;
- здатність підтримувати високий рівень мотивації всіх здобувачів на занятті в ході використання різноманітних форм і режимів роботи;

- здатність грамотно виправляти і пояснювати помилки, формувати необхідні і достатні навички самоконтролю і самокорекції;
- здатність до творчого читання й здійснення цілісного літературознавчого аналізу на основі знань з теорії та історії літератури; вміння робити узагальнення на літературно-художньому матеріалі, зіставляти художні твори різних епох; здатність вести діалог з епохою і культурою, створеною у художньому творі; освоєння специфіки мови літературного твору;
- здатність реалізувати достатній рівень володіння мовленнєвою компетенцією: добре володіння дискурсивними вміннями в усному і писемному мовленні; аргументацією, композицією мовлення; здатність брати участь в різних формах полілогічного спілкування;
- здатність використовувати професійно профільовані знання в галузі літератури для організації процесу навчання у ЗВО;
- здатність вирішувати мету і задачі літературної освіти здобувачів.

Програмні результати навчання:

Аналіз та об'єктивна оцінка сучасних наукових досягнень у галузі літературознавства; використання новітніх теоретико-методологічних підходів до психопоетичного аналізу художньої творчості митця в цілому.

Самостійний пошук, обробка, систематизація, контекстуалізація та інтерпретація загальнонаукової інформації з різних джерел, генерування нових ідей для вирішення наукових і практичних завдань, зокрема у міждисциплінарних галузях.

Вільна орієнтація в інформаційних та Internet джерелах, використання у власній професійній діяльності бібліотечних фондів, критичне ставлення до отриманої інформації, усвідомлення цінності суб'єктивної позиції в інформаційному просторі, володіння комп'ютерною та інформаційною культурою.

Результативна діяльність у професійній та/або науковій групі, дотримання етичних норм професійної діяльності та академічної доброчесності.

Ефективне використання базових знань про теоретичні засади, методологічні принципи, практичне застосування та міждисциплінарні зв'язки сучасного літературознавства.

4. Місце навчальної дисципліни в структурі освітньої програми:

а) навчальна дисципліна належить до вибіркових дисциплін циклу професійної підготовки;

б) під час вивчення цієї дисципліни використовуються знання, отримані з таких дисциплін (пререквізитів): «Вступ до літературознавства», «Аналіз художнього тексту: жанри та стилі», «Історія української літератури», «Історія української культури», «Історія зарубіжної літератури» «Українська література в контексті світової», «Теорія літератури», «Сучасна українська література», «Новітній літературний процес в Україні: концепції та тенденції розвитку», «Психолінгвістика», «Патопсихологія», «Порівняльна психологія» тощо;

в) основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні таких дисциплін (постреквізитів): «Методологія сучасних літературознавчих досліджень», «Психопоетичний дискурс в сучасному літературознавстві», «Гендерні дослідження в літературознавстві» тощо.

5. Опис навчальної дисципліни:

Найменування показників	Опис підготовки фахівців	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Вибіркова	
	Спеціальність 014.02 Середня освіта (Мова і література (англійська))		
Змістових модулів – 3	Освітня програма «Середня освіта (Мова і література (англійська)). Психологія»	Рік підготовки	
Загальна кількість годин: денна – 90 год.	Рівень вищої освіти: другий	I	
		Семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3	ступінь освіти: магістр	II	
		Лекції	
		20 год.	
		Семінари	
		16 год.	
		Самостійна робота	
		54 год.	
Вид контролю: залік			

6. Обсяг, методики і технології викладання дисципліни:

6.1. Анотація програми навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ №1.

ПРОБЛЕМА ПСИХОПОЕТИКАЛЬНОГО ДИСКУРСУ В СУЧАСНОМУ ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВІ

Тема 1. Психопоетика літературознавча / лінгвістична / психіатрична: кореляція змістових аспектів. Психологічна й психоаналітична методології в літературознавстві як передумова розвитку психопоетики. Психологічні й психоаналітичні дослідження А. Адлера, Ю. Борева, Л. Левчук, Р. Піхманця, В. Роменця, І. Страхова, М. Години, І. Фізера, З. Фройда.

Харківська психологічна школа і питання теорії художньої і наукової творчості (Д. Овсянико-Куликовський, А. Горнфельд, Л. Погодін, В. Харцієв, Б. Лезін та ін.). Психопоетика як напрям у літературознавстві. Лінгвістичні й літературно-естетичні праці О. Потебні (1835–1891) «Думка і мова» (1862), «Із лекцій з теорії словесності» (1894), «Із записок з теорії словесності» (1905).

В. Белянін про психіатричне літературознавство.

Тема 2/3. Художній психологізм як змістовий аспект психопоетики: історико-теоретичне висвітлення проблеми у вітчизняному та зарубіжному літературознавстві. Результати наукових пошуків учених-літературознавців В. Агеєвої, М. Бахтіна, О. Білецького, П. Білоуса, Л. Гінзбург, Р. Гром'яка, Т. Гундорової, А. Єсіна, Н. Зборовської, О. Ієзуїтова, Л. Каневської, М. Кодака, Г. Костюка, Г. Клочека, В. Компанійця, Ю. Кузнецова, І. Лімборського, С. Михиди, Р. Мовчан, М. Моклиці, Т. Пастуха, С. Павличко, Я. Поліщука, М. Ткачука, Б. Успенського, В. Фащенко, М. Храпченка, Ю. Еткінд.

Найвищі досягнення психологізму в історії світової та української літератур. Осмислення М. Г. Чернишевським форм художнього психологізму у творчості Л. Толстого. Оцінка психологічного аналізу ученим.

Психопоетикальний аналіз в контексті психоментальності письменника й персонажа (А. Козлов); дослідження психотипів персонажів, автобіографічності творів (С. Ковпик); дослідження психоструктури письменника у діалектичному взаємозв'язку з особливостями художності його творів (С. Михида); «проективний самоаналіз» як універсальна психоаналітична концепція розуміння креативно-рецептивного коду існування художньої творчості (М. Нестелеєв).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ №2.

ПСИХОПОЕТИКАЛЬНЕ ОСМИСЛЕННЯ ФЕНОМЕНУ ПРИРОДИ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ Й ТВОРЧОГО ПРОЦЕСУ

Тема 4/5. Художня творчість як психологічний феномен і наукова проблема. Феномен природи творчої особистості й творчого процесу як об'єкт уваги філософії, педагогіки, мистецтвознавства, естетики, соціології, психології, філології та інших міждисциплінарних наукових досліджень.

О. Потебня (1835–1891) «Думка і мова» (1862).

Д. Овсянико-Куликовський (1853–1920) «Питання психології творчості» (1902).

З. Фройд (1856–1939) «Поет і фантазування».

І. Франко (1856–1916) та його візії про психологію художньої творчості («Із секретів поетичної творчості» (1898), «З останніх десятиліть ХІХ віку» (1901), «Старе й нове в сучасній українській літературі» (1904).

К. Юнг (1875–1961) про взаємозв'язок мистецтва і психології («Психоаналіз і мистецтво», «Психологія і поезія»).

М. Бердяєв (1874–1948) «Смисл творчості».

Л. Виготський (1896–1934) «Психологія мистецтва».

Тема 6. Творчість як спосіб самовираження. Психологічні передумови самовираження митця. Специфіка формування та розвитку творчої особистості. Творчі задатки й здібності. Роль уяви, пам'яті, фантазії, асоціювання, інтуїції,

дотепу у творчому процесі. Креативність особистості митця та її характеристика. Мотивація і творчий процес.

Рівні творчого процесу. Особливості етапів творчого процесу. Структура творчого процесу. Художній твір як результат літературної творчості. П. Енгельмаєр «Теорія творчості» (1910). Геній в мистецтві (І. Кант, А. Шопенгауєр, Ч. Ломброзо).

Підходи до вивчення художньої творчості у ХХ – ХХІ ст. Психологія та «неєвропейські» форми художньої творчості. Психоаналіз і літературно-художня творчість. Аналітична психологія як основа інтерпретаційної методики в психоаналітичному літературознавстві Юнга.

Психотип митця. Психографія особистості творця. Пауль Маргіс як теоретик психографії. Технографія твору як результат творчості. О. Білецький про психографічний аналіз.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ №3.

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ТЕХНІКИ ПСИХОПОЕТИКАЛЬНОГО АНАЛІЗУ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ

Тема 7. Внутрішній світ персонажа в психопоетичальній площині. Загальне розуміння людини в ранніх художніх культурах (М. Бахтін). Етапи розвитку психологічного зображення проявів внутрішнього світу в літературі. Внутрішній світ персонажа з позиції його структуроутворень у контексті емоційного змісту: емоційно-завершений внутрішній світ, емоційно-незавершений внутрішній світ, емоційно-нейтральний внутрішній світ, емоційно-перетворений внутрішній світ, емоційно-спрощений внутрішній світ, емоційно-зруйнований внутрішній світ.

Тема 8. Особливості своєрідної організації засобів, форм і прийомів «зовнішньої» та «внутрішньої» точки зору в аспекті психопоетики. Засоби психологічного вираження як різновиди внутрішнього мовлення: логічний внутрішній монолог, алогічний (іраціональний) внутрішній монолог, звернений монолог, внутрішній діалог із самим собою, невласне пряме мовлення, плин свідомості тощо.

В. В. Виноградов про іраціональне мовлення персонажів («Про мову Толстого»). Типологія внутрішнього мовлення за В. Виноградовим, Л. Гінзбург, І. Денисюком, А. Єсіним, І. Страховим.

Діалог як певна форма внутрішнього мовлення («Про діалогічне мовлення» Л. Якубінський).

Тема 9. Психонаратив сучасної прози. Основні прийоми прямої форми психологічного зображення: (психологічний самоаналіз: *власне самоаналіз* та *саморозкриття* героя), потік свідомості, внутрішній діалог, невласне пряма мова). Авторське психологічне зображення за А. Єсіним (психологічний опис і психологічна розповідь, психологічний авторський коментар (за О. М. Осмолівським), «психологічний вибух» як форми психологічної

характеристики. Розповідь про внутрішнє життя персонажа від 1-ї особи та від 3-ї. Недоліки й переваги авторської психологічної оповіді від 1-ї особи.

Опосередкована форма психологічного зображення (психологічний портрет, психологічний пейзаж, психологічний інтер'єр, психологічна деталь). **Сумарно-означальна форма** вияву психологічного стану героя художнього твору (*видіння, марення, сні*).

Тема 10. Характер як ядро художнього образу. Персонаж vs персонажа-характеру, психотип персонажа vs типу особистості персонажа: кореляція понять.

6.2. Основні модулі навчальної дисципліни

№ п/п	Модуль /назва	Всього годин	Аудиторні заняття				СРС
			Лекції	Практичні	Семінарські	Лабораторні	
1	<i>Змістовий модуль 1.</i> Проблема психоетикального дискурсу в сучасному літературознавстві	30	6	-	4	-	18
2	<i>Змістовий модуль 2.</i> Психоетикальне осмислення феномену природи творчої особистості й творчого процесу	30	6	-	4	-	18
3	<i>Змістовий модуль 3.</i> Теоретико-методологічні підходи до техніки психоетикального аналізу художнього тексту	30	8	-	8	-	18
ВСЬОГО		90	20	-	16	-	54

6.3. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Проект «Психографія особистості українського митця»; «Психотип письменника»; «Психоетика художнього твору».

6.4. Форми та методи навчання

Для визначення рівня засвоєння слухачами навчального матеріалу використовуються такі **форми навчання**: 1) *лекційні заняття*, на яких подається огляд теоретико-методологічних засад курсу; основні поняття та специфіка їх вираження в психології та літературознавстві; психоетикальне осмислення феномену природи творчої особистості й творчого процесу; 2) *семінарські заняття*, що передбачають дослідження різноманітних підходів до техніки психоетикального аналізу художнього тексту, вивчення художньої творчості особистості митця.

Методи навчання і викладання. Інформаційно-повідомлювальний, пояснювально-ілюстративний, інструктивно-практичний, пояснювально-

спонукальний; виконавський, репродуктивний, продуктивно-практичний, частково-пошуковий, пошуковий.

7. Політика навчальної дисципліни заснована на політиці ГПМ.

Горлівський інститут іноземних мов ДВНЗ ДДПУ є вільним і автономним центром освіти, що покликаний давати адекватні відповіді на виклики сучасності, плекати й оберігати духовну свободу людини, що робить її спроможною діяти згідно з власним сумлінням; її громадянську свободу, яка є основою формування суспільно відповідальної особистості, та академічну свободу і добросовісність, що є головними рушійними чинниками наукового поступу. Внутрішня атмосфера інституту будується на засадах відкритості, прозорості, гостинності, повазі до особистості.

Вивчення навчальної дисципліни *«Психопоетичний дискурс в сучасному літературознавстві»* потребує: виконання завдань згідно з навчальним планом; підготовки до семінарських занять; роботи з інформаційними джерелами; опрацювання рекомендованої основної та додаткової літератури.

Підготовка та участь у семінарських заняттях передбачає: ознайомлення з програмою навчальної дисципліни, питаннями, які виносяться на заняття з відповідної теми; вивчення теоретичного матеріалу, конспекту лекцій, а також позицій, викладених у підручниках, монографічній та іншій науковій літературі.

Результатом підготовки до заняття повинно бути змістовне володіння здобувачем вищої освіти матеріалом теми, якій присвячено відповідне заняття, а саме: підтвердження теоретичного матеріалу прикладами з художніх текстів, знання основних дефініцій сучасного літературознавства, уміння аргументовано викласти певний матеріал, підготувати презентацію власних навчальних пошуків, коментувати відповіді інших здобувачів, доповнювати їх, знаходити помилки (неточності, недоліки) та надавати правильну відповідь.

Відповідь здобувача повинна демонструвати ознаки самостійності виконання поставлених завдань, відсутність ознак повторюваності та плагіату.

Присутність здобувачів вищої освіти на лекційних, семінарських заняттях є обов'язковою. Пропущені з поважних причин заняття мають бути відпрацьовані.

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися до учасників процесу навчання, бути зваженим, уважним та дотримуватися дисципліни й часових (строкових) параметрів навчального процесу.

8. Контрольні заходи результатів навчання

Загальна оцінка з навчальної дисципліни складається із суми балів за контрольні точки (60%) та контрольні роботи змістових модулів (40%), набраних упродовж навчального семестру (60%).

8.1. Поточний контроль

ГРАФІК поточного контролю

Курс I (магістри 014.02 Середня освіта (Мова і література (англійська))

I семестр 2019 – 2020 навчальний рік

Факультет соціальної та мовної комунікації

Кафедра української філології

Секція теорії літератури та історії української літератури

Дисципліна *«Психопоетикальний дискурс в сучасному літературознавстві»*

Викладач: к. філол. н., доц. Склад І. О.

Кількість КТ – 8

Коефіцієнт КТ – 0,05

Кількість КРЗМ – 2

Коефіцієнт КРЗМ – 0,3

Кількість ЗМ – 3

Вид підсумкового контролю: залік

№	Вид контролю	Форма контролю	Термін проведення
1.	КТ №1	Усне опитування	ПЗ № 1
2.	КТ №2	Виконання письмових робіт, підготовка презентацій мультимедіа	Л №1
3.	КТ №3	Усне опитування	ПЗ №2
4.	КРЗМ №1	Виконання письмових робіт	Л №2/3
5.	КТ №4	Усне опитування	ПЗ № 3/4
6.	КРЗМ №2	Виконання письмових робіт, підготовка презентацій мультимедіа	Л № 4/5 Л №6
7.	КТ №5	Усне опитування	ПЗ № 5
8.	КТ №6	Усне опитування	ПЗ №6
9.	КТ №7	Усне опитування	ПЗ №7
10.	КТ №8	Усне опитування	ПЗ №8

Затверджено:

Протокол № 2 від «04» вересня 2019 р.

Завідувач кафедри української
філології

Т. М. Радіонова

8.2. Підсумковий контроль

Підсумковий модульний контроль передбачає виконання контрольних робіт змістових модулів. Оцінка за змістові модулі дорівнює сумі балів контрольних точок та КРЗМ з урахуванням коефіцієнтів.

Формою підсумкового контролю є залік.

9. Критерії й засоби оцінювання рівня знань і умінь здобувачів із дисципліни

Здобувач одержує оцінку **відмінно (100)**, якщо він:

- має системні теоретичні знання з дисципліни,
- **вільно** володіє спеціальною термінологією,
- виявляє міцні уміння і навички аналізу літературного, літературно-критичного матеріалу,

- аргументовано, з посиланням на тексти художніх творів, історико-літературні, літературно-критичні першоджерела, доводить власну думку,
- виявляє науковий інтерес до дисципліни,
- самостійно здійснює дослідницьку діяльність у галузі психології, теорії літератури,
- безпомилково виконує письмові завдання в обсязі 100% за відведений час;
- рівень мовленнєвої культури високий.

Здобувач одержує оцінку **відмінно (95)**, якщо він:

- виявляє **глибоке розуміння** основних понять і категорій з дисципліни,
- уміє аргументовано доводити власну думку, здатний системно аналізувати художні явища, виявляючи достатній рівень сформованості аналітичного й систематичного мислення,
- виявляє науковий інтерес до дисципліни, але не включається до дослідницької діяльності,
- володіє спеціальною літературознавчою термінологією,
- безпомилково виконує письмові завдання в обсязі 90-95% за відведений час,
- рівень мовленнєвої культури досить високий.

Здобувач одержує оцінку **відмінно (90)**, якщо він:

- виявляє **глибоке розуміння** основних понять і категорій з дисципліни,
- уміє аргументовано доводити власну думку, здатний системно аналізувати художні явища, допускаючи однак незначні помилки теоретичного й практичного характеру, які самостійно виправляє,
- виявляє науковий інтерес до дисципліни, але не включається до дослідницької діяльності,
- володіє спеціальною літературознавчою термінологією,
- виконує письмові завдання в обсязі 90% за відведений час,
- рівень мовленнєвої культури достатній.

Здобувач одержує оцінку **добре (85)**, якщо він:

- виявляє **розуміння** основних понять і категорій з комплексу літературознавчих дисциплін, виявляючи **належний** рівень сформованості аналітичного і синтетичного мислення,
- достатньо повно аналізує художні твори, виділяючи відповідні структурні елементи та демонструючи їх взаємозв'язок,
- відповідь аргументована, ілюстрована вдалими прикладами,
- володіє спеціальною літературознавчою термінологією, але допускає негрубі помилки теоретичного й практичного характеру,
- виконує письмові завдання в обсязі 80% за відведений час,
- рівень мовленнєвої культури достатній.

Здобувач одержує оцінку **добре (80)**, якщо він:

- виявляє **розуміння** основних понять і категорій з дисципліни,
- достатньо повно аналізує художні твори, допускаючи помилки при виділенні їх структурних елементів та встановленні їх взаємозв'язку,
- володіє практичними вміннями і навичками відповідно до вимог курсу,

- володіє спеціальною літературознавчою термінологією, допускаючи незначні помилки теоретичного й практичного характеру,
- виконує письмові завдання в обсязі 80% за відведений час,
- рівень мовленнєвої культури достатній, але допускаються незначні мовленнєві помилки.

Здобувач одержує оцінку **добре (75)**, якщо він:

- виявляє **розуміння** основних понять і категорій з дисципліни, допускаючи незначні помилки,
- достатньо повно аналізує художні твори, допускаючи помилки при виділенні їх структурних елементів та встановленні їх взаємозв'язку,
- володіє практичними вміннями і навичками відповідно до вимог курсу,
- володіє спеціальною термінологією поверхово, допускає помилки теоретичного й практичного характеру,
- виконує письмові завдання в обсязі більше ніж 2/3 за відведений час,
- рівень мовленнєвої культури достатній, але допускаються незначні мовленнєві помилки.

Здобувач одержує оцінку **задовільно (70)**, якщо він:

- добре володіє навчальним матеріалом, спроможний із незначною сторонньою допомогою аналізувати, узагальнювати його,
- виявляє **розуміння** основних теоретичних, історико-літературних понять і категорій, розкриває їх взаємозв'язок, виявляючи **достатній** рівень сформованості аналітичного і синтетичного мислення,
- володіє спеціальною термінологією поверхово, допускає значну кількість помилок теоретичного й практичного характеру,
- виконує письмові завдання в обсязі більше ніж 2/3 за відведений час,
- рівень мовленнєвої культури достатній, але допускаються мовленнєві помилки.

Здобувач одержує оцінку **задовільно (65)**, якщо він

- не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, **невпевнено** викладає теоретичний, фактографічний, історико-літературний матеріал,
- має **недостатній** рівень сформованості аналітичного і синтетичного мислення під час аналізу художнього твору, закономірностей розвитку літературного процесу,
- слабо володіє спеціальною термінологією, допускає значну кількість помилок теоретичного й практичного характеру,
- виконує письмові завдання в обсязі більше ніж 60% за відведений час,
- рівень мовленнєвої культури достатній, але допускаються значні мовленнєві помилки.

Здобувач одержує оцінку **задовільно (60)**, якщо він

- не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом,
- має **недостатній** рівень сформованості аналітичного і синтетичного мислення під час аналізу художніх, розвитку літературного процесу,
- мовлення відзначається недостатньою осмисленістю і логічністю, бідністю словника, значною кількістю фактичних помилок,

- виконує письмові завдання в обсязі більше ніж 60% за відведений час,
- рівень мовленнєвої культури низький, але допускаються значні мовленнєві помилки.

Здобувач одержує оцінку **незадовільно (55)**, якщо він

- не вміє вільно, логічно, аргументовано, чітко висловлюватись, відповідь характеризується низьким рівнем усвідомлення,
- не вміє аналізувати художні твори, допускаючи помилки при класифікації літературних явищ, визначенні їх місця та ролі у розвитку літературного процесу,
- рівень мовленнєвої культури низький, допускаються значні мовленнєві помилки,
- виконує письмові завдання в обсязі більше ніж 50% за відведений час,
- не володіє спеціальною термінологією.

Здобувач одержує оцінку **незадовільно (35 і менше)**, якщо він

- не вміє аналізувати художні твори, допускаючи помилки при класифікації літературних явищ, визначенні їх місця та ролі у розвитку літературного процесу,
- відповідь характеризується низьким рівнем усвідомлення,
- робить грубі фактичні помилки; не може навести приклади; допускає значну кількість мовленнєвих помилок,
- виконує письмові завдання в обсязі більше ніж 30% за відведений час,
- не володіє спеціальною термінологією.

Шкала оцінювання рівня знань і умінь студентів: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
	екзамен	залік		
90-100	відмінно	зараховано	A	відмінне виконання лише з незначною(мінімальною 1-2) кількістю помилок
82-89	добре		B	вище середнього рівня з кількома помилками
75-81			C	вище середнього рівня з кількома помилками
67-74	задовільно		D	непогано, але зі значною кількістю недоліків
60-66			E	виконання задовольняє мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	не зараховано	FX	з можливістю повторного складання
1-34			F	з обов'язковим повторним курсом

10. Рекомендована література

Основна література

1. Дослідницькі стратегії сучасного літературознавства: навч. посіб. для здобувачів другого магістерського рівня вищої освіти спеціальностей 035. Філологія та 014. Середня освіта / уклад. Т. М. Марченко, Л. І. Морозова, О. А. Писарева, М. Ю. Шкуропат, І. О. Скляр. Слов'янськ: Вид-во Б. І. Моторіна, 2018. 233 с.
2. Михида С. П. Психопоетика українського модерну : Проблема реконструкції особистості письменника : монографія. Кіровоград : «Поліграф – Терція», 2012. 352 с.
3. Скляр І. О. Психопоетика творчості Валер'яна Підмогильного: дис. ... канд. Філол. наук : 10.01.01. Донец. нац. ун-т. Донецьк, 2012. 234 с.
4. Скляр І. О. «Новий читач» і «нові моделі (про)читання» в умовах застосування мультимодальних технологій у закладах вищої освіти» // Information and innovation technologies in education. Katowice, 2018. P. 414–428. URL: http://www.wydawnictwo.wst.pl/oferta_wydawnicza_oraz_zakup_publicacji/wydawnictwa/).
5. Эткинд Е. Г. «Психопоетика. «Внутренний человек» и внешняя речь: статьи и исследования». СПб.: Искусство-СПБ, 2008. 704 с.

Допоміжна література

1. Балей С. З психології творчості Шевченка // История психоанализа в Украине. Харьков, 1996. С.141.
2. Белецкий А.И. В мастерской художника слова / Сост., вступ. ст., коммент. А.Б. Есина. М.: Высш. шк., 1989. 160 с.
3. Белянин В. П. Введение в психиатрическое литературоведение. Munchen: Verlag Otto Sagner, 1996. 281с.
4. Белянин В. П. Психолінгвістика : учебник. М.: Флинта: Московский психолого-социальный институт, 2003. 232 с.
5. Белянин В. П. Психологическое литературоведение. Текст как отражение внутренних миров автора и читателя. М.: Генезис, 2006. 320 с.
6. Блок В. Б. Сопереживание и сотворчество // *Психология художественного творчества*: Хрестоматия / Сост. К. В. Сельчонок. Мн.: Харвест, 1999. С. 465–503. URL: <http://ncpz.ru/stat/153>.
7. Гадамер Г.Г. «Емінентний» текст і його істинність // Герменевтика і поетика. К., 2001. 288 с.
8. Гадамер Г.Г. Естетика і герменевтика // Герменевтика і поетика. К., 2001. 288 с.
9. Гегель Г. В. Ф. Лекции по эстетике : в 3-х т. М.: Искусство, 1971. Т.1. С. 50–53.
10. Гинецинский В. И. Психография поэтики м. Ю. Лермонтова (к 200-летию со дня рождения) // *Вестник СПбГУ*. Сер. 16. 2015. Вып. 1. С. 27–33. URL: [//psihografiya-poetiki-m-yu-lermontova-k-200-letiyu-so-dnya-rozhdeniy.pdf](http://psihografiya-poetiki-m-yu-lermontova-k-200-letiyu-so-dnya-rozhdeniy.pdf)

11. Гинецинский В. И. Психография проблематики духовно-нравственного воспитания // Вестник СПбГУ. Сер. 12. 2010. Вып. 4. С. 13–17. URL: <https://article/n/psihografiya-problematiki-duhovno-nravstvennogo-vozpitaniya>.
12. Дорфман, Л. Я. Человек креативный: особенности мышления и личности // *Во времени истории и в пространстве культуры: к 30-летию института /* Отв. ред. Е. А. Малянов. Пермь: Пермский государственный институт искусства и культуры, 2005. С. 86–119.
13. Еліот Т. Функції літературної критики // *Антологія світової літературно-критичної думки ХХ століття*. Львів: Літопис, 1996. 633 с.
14. Зборовська Н. В. Психоданаліз і літературознавство. Київ: Академвидав, 2003. 392 с.
15. Золотухина О. Б. Психологізм в літературі : посібник. Гродно: ГрГУ, 2009. 178 с.
16. Ізер В. Процес читання: феноменологічне наближення // *Антологія світової літературно-критичної думки ХХ століття*. Львів: Літопис, 1996. 633 с. С. 261–276.
17. Каган М. С. Взаимоотношения наук, искусств и философии как историко-культурная проблема // *Гуманитарий: Ежегодник Академии гуманитарных наук*. СПб.: ТОО ТК «Петрополис», 1995. С. 14–19.
18. Ковпик С. І. Психопоетика «автобіографії» Марка Черемшини / С. Ковпик // *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Філологічні науки (літературознавство) : збірник наукових праць / за ред. О. С. Філатової. № 1 (15). Квітень 2015. Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2015. 292 с. С. 70–73.*
19. Кожин В. В. Об изучении художественной речи // *Контекст–1974: Литературно-теоретические исследования*. URL: <http://wysotsky.com/0009/156.htm>.
20. Козлов А. В. Психіка письменника і персонажів як основа визначення психопоетики, ментальності і духовності твору (замість вступу) // *Літератури світу: поетика, ментальність і духовність*. 2013. Вип. 1. С. 5–13.
21. Леонтьев А. А. Основы психолінгвістики : учеб. для студ. высш. учеб. завед. М.: Академия, 1999. 288 с.
22. Леонтьев Д. Пути развития творчества: личность как определяющий фактор // *Воображение и творчество в образовании и профессиональной деятельности*. Материалы чтений памяти Л. С. Выготского: Четвертая Международная конференция. М.: РГГУ, 2004, с. 214–223. URL: http://institut.smysl/article/creative_way.php.
23. Мірошніченко Л. П. Над рукописами Лесі Українки: Нариси з психології творчості та текстології / НАН України, Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка. К.: КНУ, 2001. 263 с.
24. Піхманець Р. В. Психологія художньої творчості / АН УРСР. Ін-т літ ім. Т. Г. Шевченка; відп. ред. І. О. Дзевєрін. К.: Наук, думка, 1991. 164 с.

25. Плеханова И. И. Психотип поэта: цель и методика определения (на примере творчества Ксении Некрасовой) // Филологический класс, 2014. №3 (37). С. 19–24.
26. Пономарев Я. А. Фазы творческого процесса (вместо введения) // Исследование проблем психологии творчества / Отв. ред. Я. А. Пономарев. М.: Наука, 1983. С. 3–26.
27. Потапова В. Д. Психология, поэзия, проза: учеб. пособ. Донецк: Юго-Восток, 2000. 215 с.
28. Потебня А.А. Слово и миф. М., 1989. 622с.
29. Пуніна О. Наукова інтерпретація творчої особистості письменника: інтердисциплінарна стратегія // *Султанівські читання: зб. Статей /редкол: І. В. Козлик (голова) й ін.* Івано-Франківск: Симфонія форте, 2019. Вип.8. 152 с.
30. Светликова И. Ю. Истоки русского формализма: Традиция психологизма и формальная школа. М.: Новое литературное обозрение, 2005. 176 с.
31. Скляр І. Точки зору як репрезанти авторської свідомості: психопоетикальне осмислення проблеми // *Science Review*. 7(7), vol.5. RS Global Sp. z O.O., Warszawa, Poland, 2017. P.45–49.
32. Скляр І. О. «Психографія як метод осмислення творчої особистості митця і процесу креації» // *Філологія та лінгвістика у сучасному світі : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (30–31 серпня 2019 р., м. Запоріжжя) : збірник тез.* Запоріжжя, 2019.
33. Скляр І. О. Внутрішній світ персонажа в психопоетикальній площині // *Південний архів (філологічні науки): Збірник наукових праць.* Херсон, 2018. Вип.75. С. 116–128.
34. Скляр І. О. Психопоетика літературознавча / лінгвістична / психіатрична: кореляція змістових аспектів // *Літератури світу: поетика, ментальність і духовність / за ред. С. І. Ковпик.* Кривий Ріг, 2018. С. 3–14.
35. Скляр І. О. Теоретико-методологічні підходи до техніки психопоетикального аналізу художнього тексту (стаття перша) // *Закарпатські філологічні студії.* Ужгород: ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2018. Вип. 3. Т. 3. С. 137–142.
36. Фізер І. Іван Франко: від соціологічної до психологічної зумовленості літератури // *Слово і час.* 1993. № 5. С. 59.
37. Фізер І. Психолінгвістична теорія літератури Олександра Потебні: Метакритичне дослідження / Передм. І. Дзюби. К.: АТ «Обереги», 1996. 192 с.
38. Фройд З. Лекція 31. Психічна структура особистості // Фройд З. Вступ до психоаналізу. К., 1998. 709 с.
39. Фройд З. Поет і фантазування // *Антологія світової літературно-критичної думки ХХ століття.* Львів: Літопис, 1996. 633 с.
40. Фройд З. Поет і фантазування // *Антологія світової літературно-критичної думки ХХ століття.* Львів: Літопис, 1996. 633 с. С. 85–90.
41. Фройд З. Я и Оно // По ту сторону принципа удовольствия. Я и Оно. Москва: АСТ, 2003. 157 с.

42. Юнг К. Г. Психологія та поезія // *Антологія світової літературно-критичної думки ХХ століття*. Львів: Літопис, 1996. 633 с. С. 93–108.
43. Юнг К. Г., Нойманн Э. Психоанализ и искусство. Москва: REFL-book, Киев: Ваклер, 1996. 304 с.

Словники, енциклопедії

1. Літературознавчий словник-довідник / За ред. Р. Гром'яка, Ю. Коваліва. Київ. : ВЦ «Академія», 2007. 752 с.
2. Літературознавча енциклопедія: У двох томах. Т. 1 / Авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. Київ: ВЦ „Академія”, 2007. 608 с.
3. Літературознавча енциклопедія: У двох томах. Т. 2 / Авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. Київ: ВЦ „Академія”, 2007. 624 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотечний світ України. URL: www.ukrlidword.riev.ua/
2. Буквоїд: електронна бібліотека. URL: <http://bukvoid.com.ua/library/>
3. Електронна бібліотека. URL: <http://www.twirpx.com/>
4. Електронна бібліотека “Джерело”. URL: <http://ukrlib.com>
5. Електронна бібліотека. URL: <http://books.tr200.net/>
6. Електронна бібліотека. URL: <http://el-biblioteka.at.ua/>
7. Класична література. URL: www.pysar.tripod.com/
8. Ланин Б. А. Интеграция Интернета в литературное образование. URL: <http://www.ioso.ru/ts/s010608/lanin.htm>.
9. Літературний акцент. URL: <http://litakcent.com/>
10. Літературний центр. URL: <http://litcentr.in.ua/>
11. Міністерство освіти і науки України. Офіційний веб-сайт. URL: <http://www.mon.gov.ua/>
12. Наукова періодика України (журнали та збірники наукових праць). URL: <http://www.nbuv.gov.ua/portal/>
13. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
14. Поезія та фольклор, переклади світової поетичної класики. URL: www.poetry.uazone.net/
15. Світ літератури. URL: <http://svitliteraturu.com/>
16. Сучасна поезія світу, критичні матеріали про літераторів. URL: www.poetryclub.com.ua/
17. Твори сучасних українських та зарубіжних авторів. URL: www.lib.proza.com.ua
18. Український центр. URL: <http://www.ukrcenter.com/>
19. Шадрина Л. И. О гуманитаризации филологического образования в русле национальной идеи и профессиональной подготовки. URL: <http://ww.ostu.ru/conf/soc2002/papers/shadrina.htm>.